

امام سجاد(ع) برای آگاهی مردم از اسلوب دعا استفاده می کرد

امام سجاد(ع) از دعا به عنوان ابزار آگاهی مردم بهره می گرفت، از این رو صحیفه سجادیه مملو از رهنمودهای اجتماعی، فرهنگی و سیاسی است...

امام سجاد(ع) از دعا به عنوان ابزار آگاهی مردم بهره می گرفت، از این رو صحیفه سجادیه مملو از رهنمودهای اجتماعی، فرهنگی و سیاسی است.

حضرت علی بن الحسین(ع)، ملقب به "سجاد" و "زین العابدین"، روز پنجم شعبان سال 38 هجری یا 15 جمادی الاولی همان سال، در مدینه دیده به جهان گشود و در روز 12 و یا 25 محرم سال 95 هجری، در مدینه، به دسیسه هشام بن عبدالملک، مسموم گردید و در 56 سالگی به شهادت رسید.

البته سال و روز تولد و شهادت حضرت امام سجاد(ع) مورد اختلاف شدید مورّخین است. مشهورترین نظر درباره سال و روز تولد امام، روز پنجم شعبان سال 38 هجری قمری در مدینه است که بزرگانی نظیر جناب شیخ مفید در 171#؛ ارشاد»؛ شیخ کلینی در "اصول کافی"، ابن شهر آشوب در "مناقب"، ابن خشاب در "موالید اهل بیت"، شهید در کتاب "الفصول المهمه" و دیگران به آن معتقدند. نظرات دیگر عبارتند از: سال 33، 36، 37، و نیز سال 48 یا 49 هجری قمری.

همچنین در مورد زمان شهادت امام سجاد (ع) در بین مورّخین اختلاف است. دامنه این اختلاف از سال 92 هجری تا سال 100 هجری است، اما آنچه از همه مشهورتر است، یکی سال 94 هجری است که آن را به مناسبت ارتحال فقهای بی شماری از اهل مدینه، "سنة الفقهاء" نامیده اند و دیگری سال 95 هجری.

"حسین" فرزند امام علی بن الحسین (ع) وفات پدر خود را در سال 94 اعلام کرده است و بر این اساس بزرگانی نظیر شیخ مفید و شیخ طوسی و محقق اردبیلی و ابن اثیر نیز همین نظر را داشته اند.

اما بر اساس روایتی که ابوبصیر از امام جعفر صادق (ع) نقل کرده است، امام فرموده است: حضرت علی بن الحسین (ع) در حالی که 57 ساله بودند از دنیا رفت و این واقعه در سال 95 هجری اتفاق افتاد. روز شهادت امام سجاد نیز 18، 22 و 25 محرم نقل شده که روز 25 از شهرت بیشتری برخوردار است.

بنا بر این روایات، امام سجاد(ع) 57 یا 58 سال عمر فرمود که دو سال آن را در زمان حضرت امیرالمؤمنین علی (ع) 10 سال را در زمان امامت عموی خود حضرت امام حسن مجتبی (ع) و 10 سال را در دوران امامت پدر خود سپری فرموده است و مدت امامت خود آن امام بزرگوار نیز 35 سال بوده است.

مزار شریف آن حضرت در مدینه در قبرستان بقیع می باشد. مادر مکرّمه آن حضرت بنا بر منابع تاریخ اسلامی، غزاله از مردم سند یا سجستان که به سلافه یا سلامه نیز مشهور است، می باشد. ولی بعضی از منابع دیگر نام او را شهربانویه، شاه زنان، شهرناز، جهان بانویه و خوله، یاد کرده اند. امام سجاد(ع) در بدترین زمان از زمان هایی که بر دوران رهبری اهل بیت گذشت می زیست، چه، او با آغاز اوج انحرافی، معاصر بود که پس از وفات رسول اکرم(ص) روی داد.

امام(ع) با همه محنت ها و بلاها که در روزگار جدّ بزرگوارش امیرالمؤمنین(ع) آغاز گردیده بود همزمان بود. او سه سال پیش از شهادت امام علی(ع) متولد گردید، وقتی دیده به جهان گشود، جدّش امیرمؤمنان(ع) در خطّ جهاد جنگِ جمل، غرق گرفتاری بود و از آن پس با پدرش امام حسین(ع) در محنت و گرفتاری های فراوان او شریک بود.

او همه این رنج ها را طی کرد و خود به طور مستقل رویاروی گرفتاری ها قرار گرفت. محنت و رنج او وقتی بالا گرفت که لشکریان یزید در مدینه وارد مسجد رسول الله شدند و اسب های خویش را در مسجد بستند، یعنی همان جایی که انتظار آن می رفت مکتب رسالت و افکار مکتبی در آنجا انتشار یابد، اما برعکس، آن مکان مقدّس در عهد آن امام تقوا و فضیلت، به دست سپاه منحرف بنی امیّه افتاد و آنان ضمن تجاوز به نوامیس مردم مدینه و کشتار فراوان، بی پروایی را از حدّ گذراندند و حرمت مدفن مقدّس رسول اکرم(ص) و مسجدش را هتک نمودند.

امام سجاد(ع) برای پیش راندن مسلمانان به سوی نفرت از بنی امیّه و افزودن مبارزه جویی با آنان، تلاش های مؤثری نمود و هر گاه فرصتی به دست می آمد، مردم را بر ضدّ امویان تحریک می کرد و با احتیاط، برنامه حاکمان منحرف را تحت نظر قرار می داد.

امام(ع) برای آگاهی مردم، اسلوب دعا را به کار برد، به طوری که دعاهای آن حضرت، رویدادهای عصر او را تفسیر می کند. صحیفه

سجّادیه که به زبور آل محمد مشهور است، اثر بی نظیری است که در جهان اسلام، جز قرآن کریم و نهج البلاغه، کتابی به این عظمت و ارزش، پدید نیامده که پیوسته مورد توجه بزرگان و علما و مصتّفان باشد. از دیگر آثار ارزنده به جا مانده از امام سجّاد(ع)، مجموعه ای تربیتی و اخلاقی است به نام رساله حقوق که امام(ع) در آن وظایف گوناگون انسان را در برابر خدا و خود و دیگران، با بیانی شیوا و گویا بیان کرده است. مجموعه حقوقی که در این رساله ذکر شده جمعاً 51 حقّ می باشد.

منبع: شبستان